

УДК 159.923.2:378.147:37.091.33-027.22
DOI <https://doi.org/10.30970/PS.2025.23.19>

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ АСЕРТИВНОСТІ ПСИХОЛОГІВ-КОНСУЛЬТАНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сергій Складенко

*Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав, Київська обл., Україна, 08401
e-mail: serhiiskliarenko@gmail.com*

У статті досліджено технології розвитку асертивності психологів-консультантів у процесі їх професійної підготовки. Проаналізовано актуальність розвитку асертивності як важливої складової професійної компетентності психологів-консультантів в умовах зростаючих вимог до якості психологічної допомоги. Розглянуто теоретичні засади професійної підготовки психологів-консультантів та роль асертивності у забезпеченні ефективної взаємодії з клієнтами.

Визначено та детально проаналізовано найбільш продуктивні технології розвитку асертивності: тренінгові методи (рольові ігри, метод зворотного зв'язку), когнітивно-поведінкові техніки (когнітивна реструктуризація, моделювання поведінки, майндфулнес), психодраматичні методи (дублювання, реверсія ролей, соціометрія), коучингові технології (метод GROW, «Колесо балансу», модель DESC) та цифрові інструменти (VR-симуляції, чат-боти, онлайн-платформи).

Досліджено особливості застосування кожної технології та їх вплив на формування професійних компетенцій майбутніх психологів. Встановлено, що комплексне використання зазначених технологій сприяє розвитку впевненої комунікації, вмінню встановлювати професійні межі та запобігати емоційному вигоранню.

Виявлено основні виклики у процесі впровадження технологій розвитку асертивності, зокрема: опір змінам, недостатність практичних кейсів та потреба у спеціалізованих навчальних програмах. Визначено перспективні напрями вдосконалення професійної підготовки психологів-консультантів з урахуванням сучасних вимог та специфіки роботи в кризових умовах.

Обґрунтовано необхідність подальшого дослідження даної проблематики та розробки комплексного підходу до впровадження технологій розвитку асертивності в процес професійної підготовки психологів-консультантів, що включає оновлення навчальних програм, розширення практичних можливостей та інтеграцію цифрових технологій.

Ключові слова: асертивність, інтерактивні методи, методики, психологи-консультанти, психологічне консультування, професійна підготовка, технології розвитку асертивності.

Актуальність дослідження. Сучасне суспільство характеризується високими вимогами до професійної діяльності психологів-консультантів. В умовах соціальної нестабільності, швидких змін і зростання потреб у психологічній допомозі асертивність стає значимою складовою професійної діяльності психологів-консультантів, оскільки вона безпосередньо впливає на ефективність їхньої роботи з клієнтами, сприяє впевненій та конструктивній взаємодії. Розвиток асертивності є важливим чинником професійної компетентності та стійкості спеціалістів, що підсилює актуальність завдання щодо впровадження у процес професійної підготовки інноваційних технологій та методів навчання.

Психологи-консультанти щодня працюють із людьми, які переживають складні емоційні стани, й це вимагає від них не лише емпатії, а й вміння зберігати внутрішню

рівновагу. Асертивність допомагає впевнено комунікувати, не допускаючи пасивної чи агресивної поведінки, захищати особисті та професійні межі, що є суттєвим у запобіганні емоційному вигоранню; будувати ефективні відносини з клієнтами, зберігаючи професійну дистанцію та емоційну стійкість.

Актуальність даної теми зумовлена потребою в ефективних технологіях навчання майбутніх психологів. Впровадження технологій розвитку асертивності у процес навчання сприятиме підготовці спеціалістів, здатних ефективно працювати в сучасних умовах, забезпечуючи якісну психологічну допомогу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання різних аспектів професійної підготовки психологів, застосування в процесі навчання технологій розвитку базових компетенцій психологів-консультантів, включаючи асертивність, вивчають вітчизняні науковці, серед яких: Л. Бурлачук, Н. Гузь, Т. Гурлева, С. Дерев'янка, О. Дроздов, Ю. Железнякова, О. Завгородня, М. Зімборовська, З. Кісарчук, І. Кошова, Л. Крупельницька, Г. Лазос, Л. Марчук, В. Моргун, Л. Ніколаєв, О. Самкова, Є. Сколота, Т. Сушинська, Я. Омельченко, О. Прокоф'єва, В. Шебанова, М. Шинкар, Н. Фалько, І. Цілінко, Т. Яблонська та ін.

Мета статті – проаналізувати та виявити найбільш ефективні технології, які сприяють розвитку асертивності психологів-консультантів у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Професійна підготовка психологів-консультантів включає вивчення основних аспектів психологічного консультування, освоєння методів роботи з клієнтами, ознайомлення з особливостями різних спеціалізацій (сімейне/ділове консультування). О. Дроздов наголошує на актуальності підготовки висококваліфікованих фахівців за освітніми програмами (спеціалізаціями) «Практична психологія», «Психологічне консультування», «Психологічна (соціально-психологічна) реабілітація», яка сьогодні зумовлює необхідність удосконалення системи професійної освіти [1]. Психологічне консультування є процесом, спрямованим на допомогу людині у вирішенні її проблем та ускладнень психологічного характеру, а також пошуку шляхів їхнього вирішення. Аналіз сучасних викликів та прогнозування потреб суспільства у поствоєнний період вказує на важливість акцентування уваги на розвитку окремих професійних компетентностей, зокрема асертивності. Ця навичка стає надзвичайно суттєвою для ефективної роботи психологів-консультантів, адже дозволяє їм впевнено вести комунікацію, зберігати професійні межі та підтримувати баланс між емпатією і здатністю відстоювати власну позицію. Таким чином, інтеграція технологій розвитку асертивності у процес професійної підготовки майбутніх фахівців є перспективним напрямом удосконалення психологічної освіти.

М. Зімборовська виділяє три основні підходи до психологічного консультування: проблемно-орієнтоване – зосереджується на вивченні суті проблеми та її зовнішніх причин, пошуку можливих шляхів для її вирішення; особистісно-орієнтоване – акцентує увагу на аналізі індивідуальних та особистісних причин, які призводять до проблемних і конфліктних ситуацій, та на розробці стратегій для уникнення подібних проблем у майбутньому; консультування, орієнтоване на виявлення ресурсів для вирішення проблеми, фокусується на виявленні внутрішніх і зовнішніх ресурсів, які можуть допомогти в розв'язанні існуючих проблем [3, с. 44]. Кожен із цих підходів вимагає від психолога-консультанта не лише професійних знань, а й розвитку низки основних навичок, серед яких важливе місце займає асертивність. Як одна з базових компетенцій психолога-консультанта асертивність забезпечує ефективну комунікацію, вміння відстоювати власні професійні межі та одночасно зберігати емпатійний підхід до клієнтів. У сучасних умовах психологи працюють у середовищі, яке вимагає високої стресостійкості, впевненості у собі та здатності чітко формулювати свої думки. Тому в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців особлива увага приділяється розвитку асертивності за допомогою спеціалізованих методів

і технологій, які спрямовані на формування навичок самовираження, конструктивного відстоювання власної думки та управління міжособистісними конфліктами.

Узагальнення результатів вивчення та аналізу наукових джерел з проблеми дослідження [1; 2; 3; 5; 6; 7; 10] дає нам підстави виявити найбільш продуктивні, на наш погляд, технології розвитку асертивності психологів-консультантів у процесі професійної підготовки – тренінгові методи, когнітивно-поведінкові методи, психодраматичні методи, коучингові технології та цифрові інструменти. Проаналізуємо більш детально названі технології.

Тренінгові методи. Л. Ніколаєв наголошує, що такі методи навчання «передбачають отримання знань не в готовому вигляді, а в результаті активної взаємодії учасників, і, на відміну від традиційних, охоплюють весь потенціал людини» [6, с. 10]. Саме тому тренінги вважаються одним із найбільш ефективних підходів до формування та розвитку асертивності, вони включають різні інтерактивні методи навчання. Так, зокрема *тренінги асертивності* допомагають майбутнім психологам вчитися впевненості, відповідальності, самостійності, чітко висловлювати свої думки, зберігаючи при цьому повагу до співрозмовника. *Рольові ігри* – це можливість моделювання різних ситуацій, пошук оптимальних рішень розв'язання проблемних питань, відпрацювання на практиці певних видів поведінки в безпечному середовищі, закріплення засвоєного матеріалу. *Метод зворотного зв'язку* передбачає аналіз поведінки учасників групи під час взаємодії та вироблення рекомендацій щодо покращення асертивних навичок.

Когнітивно-поведінкові техніки (КПТ). Психологи-консультанти мають уміти працювати з власними переконаннями та емоційними реакціями, тому когнітивно-поведінковий підхід як дієвий інструмент розвитку асертивності відіграє суттєву роль: КПТ сприяють розвитку впевненості, подоланню соціальних бар'єрів, вчать конструктивній комунікації. Так, *техніка когнітивної реструктуризації* допомагає психологам-консультантам ідентифікувати і змінювати нерациональні переконання щодо власної компетентності та взаємодії з клієнтами. Наприклад, думки на кшталт «Я не маю права заперечувати клієнту» доцільно замінити на конструктивні – «Я можу висловлювати свою позицію професійно та аргументовано». *Метод моделювання асертивної поведінки* у процесі практичних кейсів дозволяє майбутнім психологам засвоювати ефективні патерни поведінки шляхом відпрацювання комунікативних ситуацій, навчаючись відмовляти, ставити запитання та висловлювати свої думки без агресії. Моделювання складних діалогів із клієнтами вчить переборювати емоційний дискомфорт і залишатися впевненими. *Майндфулнес* (навчання саморегуляції та усвідомленості) спрямований на опановування технік контролю емоцій – це допомагає психологам-консультантам спокійно реагувати в складних ситуаціях. *Методика поступового занурення* в стресові ситуації, *техніка «Стоп і дихай»* та подібні працюють на швидке зниження рівня стресу, подолання тривоги при конфліктних взаємодіях. Крім того, доцільним є розвиток навичок конструктивного зворотного зв'язку, який передбачає чіткі, аргументовані та доброзичливі відгуки. Студенти мають тренуватися формулювати зворотний зв'язок за принципом «Я-повідомлень» на кшталт «Мені важливо почути більше деталей, щоб краще зрозуміти ситуацію» [8; 9].

Отже, когнітивно-поведінкові техніки є ефективними інструментами розвитку асертивності психологів-консультантів. Вони допомагають майбутнім спеціалістам усвідомлювати власні переконання, навчатися конструктивній поведінці та успішно справлятися зі стресом. Упровадження КПТ у професійну підготовку сприяє формуванню впевнених, компетентних і психологічно стійких фахівців, здатних ефективно працювати з клієнтами.

Психодраматичні методи. Заснована Якобом Леві Морено *психодрама* є одним із продуктивних методів розвитку асертивності: вона дозволяє її учасникам пережити

та відрефлексувати різні комунікативні ситуації, розвивати впевненість у власних діях, здатність до конструктивного самовираження, формування професійних кордонів і вміння долати соціальний тиск. Серед основних психодраматичних методів для розвитку асертивності варто назвати *метод дублювання*, коли один із учасників грає роль внутрішнього голосу консультанта, озвучуючи його думки та переживання в процесі спілкування. Наприклад, молодий спеціаліст відчуває страх висловити незгоду з керівником. Інший учасник дублює його внутрішні переживання, допомагає усвідомити причини нерішучості та знайти оптимальну асертивну відповідь. *Метод реверсії ролей* дозволяє майбутньому психологу поглянути на ситуацію з іншого боку, коли учасники діалогу міняються ролями: психолог виконує роль клієнта, який потребує допомоги, а потім навпаки, – це допомагає розпізнати, як клієнт сприймає фахівця, що впливає на вдосконалення асертивного стилю взаємодії [4; 8; 9]. *Соціометрія* та *групова динаміка* дозволяють визначити рівень асертивності кожного учасника та відстежити зміни в процесі навчання. Загалом, серед переваг психодрами у розвитку асертивності психологів-консультантів можна сміливо назвати такі: безпечне середовище для експериментування з власною поведінкою; практичне засвоєння комунікативних стратегій; усвідомлення власних комунікативних бар'єрів та їхнє подолання; розвиток рефлексії та емпатії. Таким чином, психодраматичні методи є ефективною технологією у підготовці психологів-консультантів, допомагають їм розвивати асертивність як складову основи професійної компетентності.

Коучингові технології у розвитку асертивності майбутніх психологів-консультантів посідають теж важливе фундаментальне місце, оскільки вони спрямовані на розкриття внутрішнього потенціалу, формування впевненості, відповідального самовираження та ефективної взаємодії з клієнтами. Використання коучингових методів у навчальному процесі дозволяє вдосконалювати комунікативні навички та формувати стійку професійну позицію, яка базується на асертивному підході. На наш погляд, для розвитку асертивності доцільно застосовувати *метод GROW* (Goal – ціль, Reality – реальність, Options – варіанти, Will – воля до дії), завдяки якому студенти-психологи можуть аналізувати власні поведінкові моделі та вдосконалювати їх. *Методику «Колесо балансу»* буде корисним для самоаналізу. Дана методика допомагає студентам оцінити рівень власної асертивності та визначити сфери для розвитку. Сутність її полягає в тому, що студент малює «Колесо асертивності», де оцінює за 10-бальною шкалою наступне: уміння говорити «ні»; впевненість у своїй думці; стресостійкість у складних ситуаціях; уміння підтримувати рівноправний діалог. Після оцінювання він отримує зворотний зв'язок від коуча та групи. Такий підхід допомагає усвідомити слабкі місця й розробити стратегії для покращення.

Успішною є практика застосування *методу «Модель асертивної комунікації»* (DESC), де (Describe – опишіть, Express – виразіть, Specify – конкретизуйте, Consequences – наслідки), який допомагає і структурувати відповідь у складних комунікативних ситуаціях, й уникати агресії. Наприклад, психолог-консультант хоче навчитися реагувати на некоректні вимоги клієнтів. Коуч допомагає йому сформулювати асертивну відповідь за моделлю DESC: D (опис): «Ви часто звертаєтеся до мене з додатковими запитами поза консультаціями»; E (вираження/емоції): «Мені важливо зберігати баланс між роботою та особистим життям»; S (конкретизація): «Я готовий допомагати вам у межах запланованих сесій»; C (наслідки): «Якщо ви хочете отримати додаткову підтримку, ми можемо домовитися про додаткові консультації» [2; 4; 7; 8]. Отже, можна зробити висновок, що коучингові технології допомагають студентам не лише зрозуміти власні сильні й слабкі сторони, а й практично відпрацювати асертивну комунікацію, що значно підвищує їхню професійну ефективність.

Цифрові технології є ще одним важливим засобом розвитку асертивності психологів-консультантів у процесі професійної підготовки. У сучасному світі цифровізація значно впливає на всі сфери професійної підготовки, адже вона дозволяє не лише підвищити ефективність освітнього процесу, а й сприяти розвитку базових професійних навичок, серед яких особливе місце займає асертивність. Цифрові платформи, онлайн-симуляції, VR-тренажери, мобільні додатки та інтерактивні методики створюють нові можливості для формування впевненої комунікативної поведінки, управління емоціями та відпрацювання ефективних стратегій взаємодії з клієнтами. *Онлайн-курси та інтерактивні тренінги* слугують удосконаленню навичок за допомогою онлайн-платформ. Coursera та Udeemy – платформи, де студенти можуть відвідати курс «Асертивність у професійній діяльності психолога», в межах якого вони виконують інтерактивні вправи, переглядають відеолекції та проходять тести, що допомагають розвивати навички впевненого самовираження. Віртуальні (VR) та доповнені (AR) технології для симуляційних тренінгів надають можливість студентам моделювати складні комунікативні ситуації та вчитися асертивно реагувати в безпечному форматі. Так, через VR-симулятор «Асертивна комунікація» можлива подібна ситуація. Студенти надягають VR-гарнітуру та потрапляють у змодельовану ситуацію: клієнт наполягає на безкоштовній консультації; керівник тисне на психолога, вимагаючи порушити професійну етику; клієнт агресивно висловлює незадоволення. Завдання учасникам – вибрати відповідні фрази та стратегії поведінки, після чого вони отримують зворотний зв'язок від AI-коуча.

Ще одним трендовим методом навчання є *штучний інтелект*, який використовується для створення *чат-ботів*, що імітують реальні розмови з клієнтами та дозволяють студентам відпрацьовувати навички асертивної комунікації. Наприклад, чат-бот «Асертивний консультант», інтегрований у Telegram чи Messenger, може допомагати майбутнім психологам тренуватися у вмінні говорити «ні», асертивному вираженні власної думки без агресії, ефективному врегулюванні конфліктів тощо. Студенти отримують сценарії розмови та варіанти відповідей, після чого бот аналізує їхній вибір і дає рекомендації. *Онлайн-платформи для аналізу невербальної комунікації* можуть аналізувати відеозаписи консультацій, звертаючи увагу на мову тіла, тон голосу та рівень впевненості під час розмови. Платформа Orai та Mimic AI допомагає студентам оцінювати власну невербальну комунікацію: визначає рівень впевненості у голосі, аналізує темп мовлення та виразність інтонацій, рекомендує способи покращення невербальних сигналів для більшої асертивності. *Гейміфіковані мобільні додатки для розвитку асертивності* дозволяють майбутнім психологам-консультантам тренувати впевнену комунікацію у форматі гри, що робить процес навчання цікавим та успішним. Додаток «AssertiveMe» пропонує користувачам серію вправ: «Скажи ні» (потрібно обрати найкращі варіанти відмови у різних ситуаціях); «Асертивний діалог» – гра, де учасник відповідає на комунікативні виклики та отримує бали за правильні відповіді; «Перемовини» – користувач відпрацьовує навички конструктивної аргументації.

Отже, цифрові технології відкривають нові можливості для розвитку асертивності у майбутніх психологів-консультантів, надають їм інструменти для інтерактивного навчання, саморефлексії та вдосконалення комунікативних навичок, що забезпечує їхню готовність до ефективної роботи у сфері психологічного консультування.

Крім аналізу та виявлення найбільш продуктивних технологій розвитку асертивності психологів-консультантів у процесі професійної підготовки нами визначено виклики та перспективи розвитку асертивності у підготовці психологів, серед яких: опір змінам та особистісні бар'єри – багато студентів мають труднощі у зміні стилю

комунікації через попередній досвід або соціальні стереотипи; недостатність практичних кейсів – майбутнім психологам не завжди надається достатньо можливостей для відпрацювання асертивності у реальних умовах; потреба у спеціалізованих навчальних програмах – важливо адаптувати сучасні освітні програми до нових викликів професії психолога-консультанта. О. Дроздов, аналізуючи перспективи розвитку психологічної освіти в Україні у воєнний та поствоєнний періоди, наголошує, що в практичній підготовці майбутніх психологів, яка включає знайомство як із міжнародним, так і з вітчизняним досвідом, важливо враховувати, що деякі закордонні методики виявилися мало-ефективними в умовах війни в Україні. Психологи-консультанти входять у ту категорію спеціалістів, які є основними у наданні психологічної допомоги в освітніх закладах, соціальних центрах, реабілітаційних установах та благодійних організаціях [1]. Тому у перспективі розвиток асертивності психологів-консультантів має орієнтуватися на індивідуалізацію підходів, використання сучасних технологій та інтеграцію практичного досвіду в освітній процес.

Висновки. Розвиток асертивності є важливим аспектом професійної підготовки психологів-консультантів. Проаналізовані та виявлені нами такі сучасні технології, як тренінгові методи, когнітивно-поведінкові методи, психодраматичні методи, коучингові технології та цифрові інструменти дозволяють психологам-консультантам встановлювати чіткі професійні межі, що запобігає емоційному вигоранню та зберігає їхню ефективність у роботі. Впевнене, але водночас емпатійне спілкування сприяє встановленню довіри між психологом і клієнтом, що суттєво для успішного консультування. В складних соціальних умовах, коли зростає попит на психологічну допомогу, асертивність дозволяє фахівцям діяти впевнено, приймати обґрунтовані рішення та ефективно вирішувати конфлікти. Використання асертивної комунікації допомагає психологам надавати підтримку клієнтам, не нав'язуючи власних поглядів і залишаючись нейтральними в оцінці ситуації. Розвиток асертивності під час професійної підготовки сприяє формуванню самостійності, відповідальності та стресостійкості, що є критично важливими для роботи в кризових ситуаціях. Інтеграція названих технологій у навчальний процес підвищує якість підготовки спеціалістів, забезпечує їхню готовність до ефективної роботи в умовах сучасних викликів на основі асертивного підходу.

Подальший розвиток даного напрямку потребує комплексного підходу, який включатиме оновлення навчальних програм, розширення практичних можливостей для студентів та інтеграцію цифрових технологій у процес підготовки психологів-консультантів.

Список використаної літератури

1. Дроздов О.Ю. Перспективи розвитку психологічної освіти в Україні у воєнний та поствоєнний періоди. *Соціокультурні та психологічні виміри становлення особистості* : зб. матер. VI Всеукр. наук.-практ. конф., присвячено 106-й річниці від дня заснування Херсонського державного університету й 1-й річниці деокупації частини Херсонщини (Херсон–Івано-Франківськ, 24 листопада 2023 р.). Херсон – Івано-Франківськ, 2023. С. 86–91.
2. Застосування психотерапевтичних технологій у наданні допомоги постраждалим з проявами посттравматичного стресового розладу: практичний посібник / Я.М. Омельченко, З.Г. Кісарчук, Т.С. Гурлева, Г. П. Лазос [та ін.]; за ред. Я.М. Омельченко. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 256 с.
3. Зімборовська М.С. Використання психологічних технік та специфіка надання психологічної допомоги в рамках психологічного консультування. *Актуальні напрями психопрофілактичних заходів у закладах вищої освіти: матеріали I Всеукр. круглого столу* (м. Дніпро, 18 травня 2018 р.). Дніпро : ДДУВС, 2018. С. 42–48.

4. Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості: колективна монографія / відпов. ред. Н.І. Тавровецька. Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В.С., 2019. 354 с.
5. Марчук Л.М. Соціально-психологічний супровід формування асертивної поведінки студентів-психологів : методичні рекомендації. Київ, 2015. 76 с.
6. Ніколаєв Л.О. Тренінгова діяльність психолога: навч.-метод. посіб. Київ: 7БЦ, 2023. 150 с.
7. Сколота Є.В. Асертивність як складник професійного профілю майбутнього психолога. *Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. Том 31 (70). № 4. 2020. С. 79–83. <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/11>
8. Технології тренінгу: улюблений «складний» учасник: навч.-метод. посіб. / за ред. Л. Ніколаєва. Київ: 7БЦ, 2023. 144 с.
9. Тренінгові вправи для початківців і професіоналів: метод. посіб. / за наук. ред. Л.О. Ніколаєва. Київ: 7БЦ, 2023. 148 с.
10. Шинкар М.І. Проблема асертивності в сучасному суспільстві. *Вісник Національного університету оборони України. Серія «Питання психології»*. 2020. Т. 1. Вип. 54. С. 210–213.

TECHNOLOGIES FOR DEVELOPING THE ASSERTIVENESS OF COUNSELING PSYCHOLOGISTS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

Serhii Skliarenko

*Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav,
30, Sukhomlynskyi str., Pereiaslav, Kyiv Region, Ukraine, 08401
e-mail: serhiiskliarenko@gmail.com*

The article examines technologies for developing assertiveness in psychological counselors during their professional training. The relevance of assertiveness development as an essential component of professional competence among psychological counselors is analyzed in the context of increasing demands for quality psychological assistance. The theoretical foundations of professional training for psychological counselors and the role of assertiveness in ensuring effective client interaction are explored.

The most productive technologies for developing assertiveness have been identified and thoroughly analyzed: training methods (role-playing, feedback method), cognitive-behavioral techniques (cognitive restructuring, behavior modeling, mindfulness), psychodramatic methods (doubling, role reversal, sociometry), coaching technologies (GROW method, «Wheel of Balance», DESC model), and digital tools (VR simulations, chatbots, online platforms).

The specific features of each technology's application and their impact on the formation of professional competencies in future psychologists have been investigated. It has been established that the comprehensive implementation of these technologies facilitates the development of confident communication, the ability to establish professional boundaries, and prevent emotional burnout.

Key challenges in implementing assertiveness development technologies have been identified, including: resistance to change, insufficient practical cases, and the need for specialized training programs. Prospective directions for improving the professional training of psychological counselors have been determined, taking into account modern requirements and the specifics of working in crisis conditions.

The necessity for further research on this topic and the development of a comprehensive approach to implementing assertiveness development technologies in the professional training of psychological counselors has been substantiated, including curriculum updates, expansion of practical opportunities, and integration of digital technologies.

Key words: assertiveness, interactive methods, methodologies, psychological counselors, psychological counseling, professional training, assertiveness development technologies.